

รายวิชา นาฏศิลป์

รหัสวิชา ศ๒๓๑๐๔

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ผู้สอน

ครูโชติกา สมพงษ์

เรื่อง

การประดิษฐ์ท่ารำจากภาษาท่า
ที่มาจากธรรมชาติ

การประดิษฐ์ท่ารำ
จากภาษาท่า
ที่มาจากธรรมชาติ

จุดประสงค์การเรียนรู้

อธิบายความรู้ความเข้าใจ
บทบาท แนวทางการสืบสาน
และอนุรักษ์นาฏศิลป์
และการละคร

สื่อวีดิทัศน์ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น
ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์ การแสดงโขน
ชุด หนุมานจับนางสุพรรณมัจฉา

Khon [masked dance drama in Thailand]

เผยแพร่โดย : Siammelodies

เผยแพร่วันที่ 6 กันยายน 2561

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=k0L5MuqgDz8&feature=youtu.be>

মনুষ্যকৰণাৰ্শুতিল্প

মীকবামল্লম্পন্নৰ্গকন

অয়ান্ৰৈ

ภาษาทำนาฏศิลป์

ภาษาท่า เป็นการนำท่าทาง สีหน้าที่มีอยู่ตามธรรมชาติ เช่น คำพูด กริยาอาการ อารมณ์ ความรู้สึกมาปฏิบัติเป็นท่าทาง นาฏศิลป์ไทยที่มีความหมายแทนคำพูด ให้สอดคล้องกับจังหวะ เพลงและการขับร้อง

ภาษาทำนาฏศิลป์

การฝึกปฏิบัติภาษาท่าจะต้องฝึกให้ถูกต้องตามแบบแผนเพื่อจะได้สื่อความหมายได้อย่างชัดเจน ทำให้ผู้ชมเข้าใจความหมายที่ผู้แสดงต้องการสื่อความหมายผ่านกระบวนการท่ารำได้มากขึ้น

แบ่งออกเป็น 2 ประเภท

1. ภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ

เป็นท่าทางที่ดัดแปลงมาจากท่าทางตามธรรมชาติของมนุษย์ แต่ปรับปรุงให้ดูสวยงามอ่อนช้อยมากยิ่งขึ้น โดยใช้ลักษณะการรำร่าเบื้องต้นมาผสมผสาน เช่น

แบ่งออกเป็น 2 ประเภท

ภาษาที่สามารถแบ่งได้เป็น 3 ลักษณะ คือ

1. ภาษาท่าที่ใช้แทนคำพูด เช่น ฉั่น เธอ ท่าน ปฏิเสธ ท่าเรียกท่าไป
2. ภาษาท่าที่ใช้แทนกริยาอาการ เช่น ท่ายืน ท่าเดิน ท่านั่ง
3. ภาษาท่าที่ใช้แสดงอารมณ์ เช่น ดีใจ เสียใจ โกรธ เศร้าโศก

ทำยม

ทำรัก

ท่าปฏิบัติเสธ

ท่าอวย

ทำเสียใจ

แบ่งออกเป็น 2 ประเภท

2. ภาษาท่าที่มาจากการประดิษฐ์โดยตรง

เป็นท่าทางที่ประดิษฐ์ขึ้นเพื่อให้เพียงพอใช้กับคำร้องหรือคำบรรยาย ที่จะต้องแสดงออกเป็นท่ารำ ภาษาท่าเป็นสิ่งสำคัญที่ใช้ความหมายระหว่างผู้แสดงและผู้ชมในการแสดงนาฏศิลป์ เพราะทำให้ผู้ชมทราบว่าผู้แสดงกำลังสื่ออะไรหรือกำลังมีอารมณ์อย่างไร

ทำตัวท่าน

ทำบ้านเมือง

ท่าดอกบัว

ท่าดอกไม้

ท่าเขียน

สื่อวีดิทัศน์ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

การแสดงภาษาท่า ของ พระ นาง ยักษ์ ลิง

เผยแพร่โดย : 1111vsukhothai

เผยแพร่วันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2555

ที่มา : [https://www.youtube.com/watch?v=2psgR9Y001
&feature=youtu.be](https://www.youtube.com/watch?v=2psgR9Y001&feature=youtu.be)

เพราะเหตุใด มนุษย์จึง
ต้องประดิษฐ์ภาษาทำ
หรือทำซ้ำเพิ่มขึ้นจากเดิม

การนำพื้นฐานความรู้ด้านนาฏยศัพท์ ภาษาทางนาฏศิลป์
และการตีบทมาประดิษฐ์สร้างสรรค์เป็นทำรำประกอบเพลงต่าง ๆ
ซึ่งมีหลักสำคัญและขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

หลักสำคัญในการประดิษฐ์ทำรำ

ขั้นตอนในการประดิษฐ์ทำรำ

หลักสำคัญในการประดิษฐ์ทำรำ

ท่าทางที่ใช้ประกอบการแสดงต้องแสดงถึงท่าสำคัญ ๆ ในบทเพลงวรรณคดีนั้น ๆ โดยตัดท่าที่ไม่สำคัญหรือทำย่อยออก

ท่ารำที่ประดิษฐ์หรือสร้างสรรค์ต้องสื่อความหมายได้ชัดเจน

ท่ารำที่ประดิษฐ์จะต้องคำนึงถึงความถูกต้อง
ตรงตามแบบแผนของนาฏศิลป์ไทย

หลักสำคัญในการประดิษฐ์ทำรำ

ควรหลีกเลี่ยงการใช้ทำรำที่ซ้ำกันในการสื่อความหมาย

การประดิษฐ์ทำรำควรคำนึงถึงวัยของเด็กในแต่ละชั้น
เพราะจะมีความยากง่ายไม่เหมือนกัน

ขั้นตอนในการประดิษฐ์ท่ารำ

การเคลื่อนไหวร่างกาย

การใช้ภาษาท่าในการสื่อความหมาย

การตีบทในการสื่อความหมาย

การเคลื่อนไหวร่างกาย

การเคลื่อนไหวร่างกายประกอบการแสดงเป็นการประดิษฐ์
ท่าอย่างอิสระ โดยเริ่มจาก

ฟังเพลง → ใช้จินตนาการในการประดิษฐ์ → สร้างสรรค์ท่ารำ

ท่ารำที่ประดิษฐ์จะคำนึงถึงจังหวะเป็นสำคัญ แต่ยังไม่ยึดหลักการประดิษฐ์สร้างสรรค์
ท่ารำเพื่อสื่อความหมายตามบทร้อง เพื่อเป็นการช่วยพัฒนาในด้านการฟัง
ฝึกการฟังจังหวะและความคิดสร้างสรรค์ในการแสดง และความกล้าแสดงออก

การใช้ภาษาท่าในการสื่อความหมาย

ใช้ภาษาท่าในการสื่อความหมายแทนการพูดระหว่างผู้แสดงกับผู้ชม
อาจเป็นท่าทางเลียนแบบธรรมชาติ ลัทธิ หรือสิ่งของ ซึ่งมีการประดิษฐ์ปรับปรุง
ให้มีความสวยงามเหมาะสมกับเพลง

ท่าแอบ

ท่าพรหมสี่หน้า

ท่านอน

การตีบทในการสื่อความหมาย

- เป็นการนำเอาหลักของนาฏศิลป์มาใช้ในการประดิษฐ์ท่ารำ
- ผู้ที่สามารถประดิษฐ์ท่ารำได้ดีจะต้องมีความเข้าใจในนาฏยศัพท์ ภาษาท่า ภาษาทางนาฏศิลป์

นักเรียนพิจารณาข้อความที่กำหนดให้แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓
หน้าคำตอบที่ถูกต้อง และเขียนเครื่องหมาย ✗ หน้าคำตอบที่ผิด

การประดิษฐ์ท่ารำเป็นการฝึกความคิดสร้างสรรค์และความกล้าแสดงออก

รำวงมาตรฐานเป็นการแสดงที่ใช้ท่ารำในการสื่อความหมายแทนคำพูดระหว่าง
ผู้แสดงกับผู้ชม เป็นการรำรำตีบท

การประดิษฐ์ท่ารำจะเริ่มด้วยการฟังเพลงแล้วใช้จินตนาการในการประดิษฐ์
โดยจะต้องคำนึงถึงจังหวะเป็นสำคัญ

มือทั้งสองประสานกันระดับอก หมายถึง ท่าเศร้่า ท่าเสียใจ

กิจกรรม การประดิษฐ์ทำร่ำจากภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่งประโยคสั้น ๆ แล้วนำความรู้

การประดิษฐ์ทำร่ำจากภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ นำเสนอหน้าชั้นเรียน

บทเรียนถัดไป

ภาษาท่าที่ใช้ในการแสดงรำวง
มาตรฐาน หลักการประดิษฐ์
ท่ารำประกอบการแสดง